

DĖL ŽODŽIŲ *FILIALAS* IR *PADALINYS* REIKŠMIŲ IR VARTOSENOS

Dažni atvejai, kai kalbos vartotojai kreipiasi, prašydami išaiškinti žodžių ar terminų reikšmes. Dažnesni iš jų – *filialas* ir *padalinys*.

Pateikiame žodžių *filialas* ir *padalinys* reikšmių aiškinimą:

1. Lietuvių kalbos žodynas pateikia tokį žodžio **filialas** reikšmės aiškinimą:

filiālas sm. (2) TrpŽ *didelės įmonės ar įstaigos skyrius*.

2. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas žodžio reikšmę aiškina taip:

filiālas (2)

didelės įmonės, įstaigos ar organizacijos atskirai veikiantis skyrius.

3. Lietuvių kalbos žodynas pateikia tokį žodžio **padalinys** reikšmės aiškinimą:

padalinys sm. (3^{4b})

1. kar. *mažesnė kariuomenės grupė, dalinys*: Padaliniai pasiruošę gynybai rš. Viename siaurame bare priešas didelėmis jėgomis puolė mūsų padalinį rš.

2. *kieno nors sudėtinė dalis, skyrius*: Dvaro miškai buvo suskirstyti į penkiolika padalinių rš. Visi didesni ūkiai suskirstyti į smulkesnius teritorinius padalinius rš. Gamybos padalinys ETŽ.

4. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas žodžio reikšmę aiškina taip:

padalinys (3^{4a})

1. kar. mažesnis dalinio vienetas.

2. sudedamoji dalis, skyrius: *Ūkio, gamybos p.*

Taip pat siūlome atkreipti dėmesį į tarptautinio terminų banko EUROVOC medžiagą:

skyrius (*angl. branch, vok. Zweigniederlassung, pranc. succursale*)

BT1 ekonominis padalinys (*angl. establishment, vok. Niederlassung, pranc. établissement*)

BT2 bendrovės struktūra (*angl. company structure, vok. Unternehmensstruktur, pranc. structure de l'entreprise*)

MT 4006 verslo organizavimas (*angl. 4006 business organisation, vok. 4006 Unternehmensorganisation, pranc. 4006 organisation de l'entreprise*)

UF filialas.

Atkreipiame dėmesį ir į kai kuriuos juridinius aspektus.

Filialas (lot. *filialis* – dukterinis; liet. *priimta – antrinis*) – atskiras juridinio asmens padalinys, geografiškai esantis kitoje vietoje, negu pagrindinė juridinio asmens būstinė ir vykdančias jo funkcijas ar jų dalį, tarp jų ir atstovavimo funkcijas. Filialai nėra atskiri juridiniai asmenys. Jie valdo jiems steigėjo patikėtą turtą ir vykdo veiklą savo įgaliojimų ribose. Filialų vadovai skiriami juridinio asmens ir veikia savo įgaliojimų ribose. Filialai gali turėti savo apskaitą, nuostatus, banko sąskaitą.

Filialai dažniausiai steigiami siekiant išvengti rizikos visos įmonės mastu, stengiantis išplėsti juridinio asmens geografinę teritoriją ir taip užimti kuo didesnę dalį rinkoje, taip pat dėl teisinių ir kitokių priežasčių.

Filialo priklausomybės santykis reiškiamas kilmininku, pavyzdžiui: *Vilniaus banko Naujamiesčio filialas*. Nerišliame tekste galimos vardininkinės konstrukcijos, tai yra tikslinimas atskiriamas kableliu, pavyzdžiui: *AB Vilniaus bankas, Naujamiesčio filialas*. Jei pavadinimas nėra simbolinis ar tiesioginės reikšmės, jis rašytinas be kabučių.

2004 m. liepos 15 d. priimtas Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymas Nr. IX-2395 (Žin., 2004, Nr. 120-4435) ir įsigaliojęs nuo 2005 m. sausio 1 d., apima savivaldybių ir kitokių

kultūros centrų steigimą, finansavimą, likvidavimą, veiklos pobūdį, funkcionalumą ir kitus teisinius aspektus, tačiau griežtai neapibrėžia kultūros centrų struktūros.

Jei būtų griežtai apibrėžta ir nustatyta kultūros centrų padalinių ar filialų sąvoka, funkcijos ir kt., tada filialų vadovai būtų skiriami juridinio asmens (šiuo atveju steigėjo – savivaldybės) ir veiktų savo įgaliojimų ribose, turėtų savo apskaitą, nuostatus, banko sąskaitą ir t. t.

Be to, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme taip pat nesiplečiama aptarti įmonių struktūros ir nurodyti, galimus struktūrinius padalinius ar filialus.

Bendroji tarptautinių ir lietuviškų žodžių vartosenos tendencija yra tokia: jei yra sunormintas ar atitinkantis lietuvių kalbos normas lietuviškas žodis, pirmenybė teikiama jam, o ne tarptautiniam žodžiui.

Juozas Benecijus Ignatavičius,
Valstybinės kalbos tvarkytojas